Algemene beschouwingen
Sijmen Mülder, fractievoorzitter D66 Noord-Holland
9 november 2026

Vandaag behandelen we de laatste begroting van deze Statenperiode. Dat is een mooi moment om niet alleen vooruit te kijken, maar ook eens terug te blikken. Laat ik daarbij beginnen met een kleine reflectie op onszelf.
Ik weet dat sommige collega's mij en D66, de afgelopen jaren misschien weleens behoorlijk kritisch hebben gevonden. Kritisch op de ambities van dit college, op de financiën en op de vraag of we wel voldoende voor elkaar krijgen. En zeker, dat waren we soms ook.

Maar voorzitter, deze keer zou ik ook positief willen zijn: We zien ook dat er de afgelopen jaren, en voornamelijk het laatste jaar echt stappen in de goede richting zijn gezet, bijvoorbeeld op het gebied van woningbouw: De provincie neemt meer regie, gemeenten worden steeds actiever ondersteund en er zijn extra middelen beschikbaar om woningbouwprojecten te versnellen.
Ook op het gebied van natuur zijn belangrijke stappen gezet met de extra impuls van 200 miljoen euro voor de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland.

De manier waarop deze laatste begroting tot stand is gekomen krijgt van D66 ook waardering. We hebben bij de Kaderbrief gezien dat de coalitie nadrukkelijk de samenwerking met andere partijen heeft gezocht. De resultaten daarvan zien we terug in deze begroting.

Zo ben ik blij dat de D66 motie over **wonen boven winkels** een plek heeft gekregen. We hebben het vaak over grote woningbouwlocaties, maar laten we ook kijken naar de ruimte die we al hebben: de leegstaande verdiepingen boven winkels waar nieuwe woningen gerealiseerd kunnen worden. Dat lost de woningnood natuurlijk niet geheel op, maar het zijn kansen die we veel beter moeten benutten. Ook de D66 motie over **de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed** zien we terug. Door hier te helpen, verlagen we niet alleen de energierekening, maar zorgen we ervoor dat deze maatschappelijke en sportvoorzieningen toekomstbestendig blijven.

Maar voorzitter, we zijn er natuurlijk nog niet.

Over een paar maanden zijn er weer verkiezingen. Niemand hier zal ontkennen dat de opgaven sinds de vorige verkiezingen alleen maar groter zijn geworden. We moeten nog steeds veel meer woningen bouwen, en vooral ook sneller. D66 wil de netcongestie aanpakken, die inmiddels niet alleen ondernemers in de weg zit, maar ook onze woningbouw en verduurzaming van woningen belemmert.

D66 wil echt meer stappen zetten op het gebied van klimaat. In alle provinciale commissies hebben we er als D66 op gewezen dat we achterlopen op onze **klimaatdoelen**. Dat is zorgelijk. We hebben als provincie stevige ambities uitgesproken, maar dan moeten we ook zorgen dat we die daadwerkelijk gaan halen. Vooral bij mobiliteit ziet D66 onvoldoende hoe we de achterstand gaan

inhalen.
In de klimaatbijlage lezen we dat er nog 0,8 megaton CO_2-reductie nodig is om onze provinciale doelstelling voor 2030 te halen. Hoe gaan we dat dan doen? Welke aanvullende maatregelen gaan we nemen? En wanneer kunnen we die verwachten? Op die vragen missen we concrete antwoorden.

Tegelijkertijd lezen we in deze begroting iets wat D66 bijzonder aanspreekt: De provincie wil de focus verleggen van het faciliteren van verkeersgroei naar het waarborgen van bereikbaarheid. Dat is voor D66 precies de goede beweging.
Echter als we die omslag echt willen maken, moeten we daar ook concrete plannen en investeringen tegenover zetten. Daarom dient D66 vandaag de motie *CO_2-reductie door afname van verkeersgroei* in, waarin we het college opdragen uiterlijk Q2 2027 met concrete voorstellen te komen om de aangekondigde verschuiving van het faciliteren van verkeersgroei naar het waarborgen van bereikbaarheid te vertalen naar extra investeringen in openbaar vervoer, OV-mobiliteitshubs en fietsverbindingen. Het doel daarvan is tot 0,8 Mton CO2-reductie te komen die voor 2030 nog te kort komt.

Ook op het gebied van stikstof is de opgave nog enorm en moeten we er alles aan doen om onze natuur te herstellen en versterken om zo de verlening van vergunningen weer op gang te laten komen.

Als we het dan over deze natuurherstel hebben, wil ik vandaag ook aandacht vragen voor iets heel concreets dat daaraan bijdraagt. Wist u dat er bij onze terrein-beherende organisaties mensen op wachtlijsten staan om vrijwilligerswerk te mogen doen voor de Noord-Hollandse natuur?

Dat zijn mensen die zich graag willen inzetten voor natuurbeheer, natuureducatie en bijvoorbeeld het monitoren van gebieden en bestrijden van invasieve exoten. Helaas ontbreekt het bij organisaties als Landschap Noord-Holland, Natuurmonumenten en het Goois Natuurreservaat aan voldoende geld en capaciteit om al die vrijwilligers te begeleiden. Dat is ontzettend zonde. We hebben inwoners die dolgraag willen helpen om onze natuur te versterken, maar die niet aan de slag kunnen omdat de coördinatie of materialen ontbreken.

Daarom dienen we vandaag samen met **het CDA, de VVD, PRO en Volt** de motie *Meer handen voor onze natuur* in. We vragen om een vierjarige investering van 150.000 euro per jaar, zodat meer groene vrijwilligers bij onze terrein-beherende organisaties daadwerkelijk aan de slag kunnen.

We kijken als D66 positief naar deze laatste begroting van dit college. D66 kijkt uit naar een verkiezingscampagne waar we samen ook op zoek gaan naar overeenkomsten in het belang van de inwoners en bedrijven in onze provincie.